

ÚVOD

Bez odpovídajícího objemu finančních prostředků jak ze strany státu, tak podnikatelského sektoru nelze očekávat, že **výzkum a vývoj (VaV)** bude v České republice přinášet špičkové, mezinárodně konkurenceschopné poznatky, inovace a technologie. **Důležitost** investic do VaV je v současnosti zdůrazňována ve všech vyspělých státech i z toho důvodu, že výsledky těchto činností a jejich využití hrají důležitou roli ve všech oblastech dnešní společnosti. Efektivní alokace finančních zdrojů v této oblasti se neobejde bez znalosti historického vývoje a současného stavu. K určování priorit a směřování budoucích politik v této oblasti jsou proto potřebná kvalitní a spolehlivá **statistická data**.

Výzkumné a vývojové činnosti jsou **financovány** nejen ze soukromých, ale i z veřejných zdrojů. Zároveň jsou tyto činnosti **prováděny** napříč celou ekonomikou, tj. jak v soukromých podnicích, tak i ve veřejných výzkumných institucích a vysokých školách, a to bez ohledu na počet zaměstnanců nebo ekonomickou činnost daného subjektu.

Z těchto důvodů ČSÚ **dlouhodobě sleduje** hlavní charakteristiky financování VaV (celkové výdaje na VaV, domácí a zahraniční veřejné zdroje použité na financování VaV, daňovou podporu VaV atd.) prostřednictvím několika datových zdrojů – *podrobněji v metodické části této publikace*.

Jedním z těchto zdrojů jsou i daňová přiznání právnických osob, resp. v nich obsažené informace o výši uznatelných výdajů na VaV použitých jako odečitatelná položka od základu daně z příjmu v rámci **statistiky nepřímé veřejné (daňové) podpory VaV** – *podrobněji opět v metodické části publikace*.

Nepřímá veřejná podpora VaV jako nástroj veřejné podpory VaV v soukromých podnicích je v současnosti hojně využívána ve většině vyspělých zemí světa. Mezi nejčastější podoby nepřímé podpory VaV patří různé daňové pobídky a úlevy, urychlené odpisování investic, snížení odvodů sociálního pojištění, osvobození od cel, zvýhodněné úvěry, podpora rizikového kapitálu a zvýhodněný pronájem ústřední i regionální infrastruktury. V roce 2015 využívaly některou z forem daňové podpory jako nástroje pro povzbuzení investic do VaV v soukromém podnikatelském sektoru téměř všechny země Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj /OECD/ (kromě šesti).¹

A právě seznámení čtenářů s nejnovějšími údaji o financování VaV prostřednictvím nepřímé veřejné (daňové) podpory VaV v České republice je **hlavním cílem** této publikace.

Výsledky z této statistiky se využívají na národní úrovni především k zabezpečení statistických údajů potřebných pro výkon státní správy v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, a to např. pro potřeby Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 až 2020².

Oficiální statistická data z této oblasti jsou zároveň nepostradatelná pro mezinárodní srovnání. Kromě národních potřeb jsou tak tyto údaje využívány i pro potřeby Evropské unie např. v rámci Strategie Evropa 2020 a její stěžejní iniciativy Unie inovací a dalších mezinárodních organizací, zejména OECD např. v rámci její Inovační strategie.

Publikace je rozdělena do čtyř částí. Nejprve je předložena **metodická část** zaměřená na základní informace o statistice nepřímé veřejné podpory VaV. V této části jsou soustředěny nejen definice základních pojmů této statistiky a vysvětlení jednotlivých zjišťovaných ukazatelů, ale i příslušná legislativa a výpočet výše nepřímé veřejné podpory VaV. Seznámení se s metodickou částí této publikace je nezbytným předpokladem pro správné pochopení a interpretaci publikovaných dat v dalších částech.

Za metodickou částí následuje **analytická část**, kterou uvádí krátké shrnutí základních zjištěných údajů doplněné dvěma souhrnnými tabulkami s přehledem základních ukazatelů přímé a nepřímé veřejné podpory VaV soukromých podniků jak za Českou republiku, tak i v porovnání s vybranými státy EU a světa. Cílem analytické části je poskytnout přehled o základních údajích (počet podniků uplatňujících odečet výdajů na

¹ Více informací o podobě používané nepřímé veřejné podpory VaV v jednotlivých zemích OECD je k dispozici na následujícím odkazu: <http://www.oecd.org/innovation/rd-tax-stats.htm>

² <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>

VaV, výše odečtených výdajů na VaV a konečně výše nepřímé veřejné podpory VaV), a to v časových řadách 2007–2014. Součástí analýzy je i mezinárodní srovnání České republiky s vybranými zeměmi, za které jsou dostupné údaje.

Po analytické části následuje **tabulková část**, která je jádrem celé publikace. Ve 20 tabulkách členěných na tři části (počet podniků uplatňujících odečet výdajů na VaV, výše odečtených výdajů na VaV v uvedených rocích a výše nepřímé veřejné podpory VaV) přináší velmi podrobné statistické údaje o využívání nepřímé veřejné podpory podniky působícími v České republice.

V **příloze** je uveden seznam relevantních webových odkazů a doporučené literatury. Součástí přílohy je i přehled forem daňové podpory v zemích OECD (v angličtině).

Věříme, že Vám statistické údaje obsažené v této publikaci poskytnou řadu cenných informací. Pokud máte jakékoliv otázky nebo poznámky k zveřejněným údajům, prosím, neváhejte nás kontaktovat. Zároveň uvítáme jakékoliv Vaše náměty na zlepšení našich statistik.

Kolektiv autorů